

Kruidtuinlaan 50 bus 165
B - 1000 Brussel
T. +32 2 508 85 85
vraag@mi-is.be
www.mi-is.be

Aan de Voorzitter van het Vast Bureau van
Het OCMW van Diest
Hasseltsestraat 30
3290 Diest

Onderwerp: Geïntegreerd inspectieverslag POD MI

Dienst: Inspectiedienst POD MI

Datum:

Uw brief van:

Bijlage(n): 4

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: Diest/W65B-RMID-RMIB-KNI/2023

Betreft: Geïntegreerd inspectieverslag

Geachte Voorzitter,

Hierbij vindt u het verslag van de inspecties die plaatsvonden in uw centrum op 11,12 en 18 december 2023.

Dit inspectieverslag bestaat uit drie delen:

- Een algemene analyse over het verloop van de inspectie, de resultaten van de inspecties en de aanbevelingen
- Een bijlage per gecontroleerde materie met de verschillende boekhoudkundige tabellen en uitleg over de gevolgde procedure
- De controletabellen per begunstigde

Indien u vragen hebt over deze controle, kunt u contact opnemen met uw inspecteur via mi.inspect_office@mi-is.be.

Briefwisseling dient gericht te worden aan de Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding en Sociale Economie (POD MI), Dienst Inspectie, Kruidtuinlaan 50 bus 165, 1000 Brussel.

I. INLEIDING

De missie van de POD Maatschappelijke integratie is de voorbereiding, uitvoering, evaluatie en opvolging van het federale beleid voor maatschappelijke integratie, waardoor ieders sociale grondrechten op duurzame wijze worden gegarandeerd.

De controles die door de inspectiedienst in de OCMW's worden uitgevoerd, passen in deze missie en gaan uit van de volgende visie ;

- **Controle** op de toepassing van de federale wetgeving voor maatschappelijke integratie aan de hand van juridische, administratieve en financiële inspecties
- **Advies** aan de OCMW's over het wettelijk kader en de concrete toepassing van de regelgeving
- **Kennis:** door haar schakelfunctie tussen de administratie en de actoren op het terrein draagt de dienst inspectie bij tot de strategische voorbereiding van het beleid inzake maatschappelijke integratie.

Om deze opdracht tot een goed einde te brengen, stelt de inspectiedienst zich de volgende doelstellingen;

- Toezien op een uniforme en correcte toepassing van de wetgeving en reglementering aangaande de subsidies die de federale staat toekent aan de OCMW's.
- Houden van doelgerichte, uniforme en periodieke controles van de OCMW's op boekhoudkundig, administratief en juridisch vlak. Deze controles dragen bij tot de gelijke wettelijke behandeling van de gebruikers van de OCMW-diensten.
- Verzamelen van informatie om het beleid inzake maatschappelijke integratie en armoedebestrijding te optimaliseren.
- Uitbouwen van structurele en kwalitatieve relaties met de OCMW's (belangrijkste partners van de federale administratie) met het oog op een goede communicatie en een kwaliteitsvolle dienstverlening.
- Uitwisselen van informatie met de interne diensten van de POD MI.
- Meewerken aan het actieplan voor de strijd tegen de sociale fraude waartoe in 2011 door de Regering werd besloten.

Met deze controles wil de dienst inspectie de waarden van de POD MI verdedigen;

- Respect
- De kwaliteit van de dienstverlening en klantvriendelijkheid
- Gelijke kansen voor iedereen
- Diversiteit
- Openstaan voor verandering

De procedure voor de controles wordt toegelicht op de website van de POD MI (<http://www.mi-is.be/nl/tools-ocmw/handleiding>).

2. INSPECTIES

	Omschrijving	Jaar	Bijlage
1	Wet van 02/04/1965: controle van de medische kosten	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 1: Controle van de medische bewijsstukken, Wet van 02/04/1965
2	Wet van 02/04/1965: boekhoudkundige controle	2019-2021	Bijlage 2: Controle toelagen, Wet van 02/04/1965
3	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: controle van de sociale dossiers	2022	Bijlage 3: Controle van de sociale dossiers, Wet van 26/05/2002
4	Recht op Maatschappelijke Integratie, Wet van 26/05/2002: boekhoudkundige controle	2019-2021	Bijlage 4: Controle van de toelagen, Wet van 26/05/2002
	Tijdelijke premie COVID	2020-2021	Bijlage 4: Controle van de toelagen, KB n° 47 van 26 juni 2020 met het oog op het toekennen van een tijdelijke premie
5	Stookoliefonds (verwarmingstoelage)	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 5: Controle van het Stookoliefonds
6	Controle van het Uniek Jaarverslag	<i>geen controle uitgevoerd</i>	Bijlage 6: Controle van het Uniek Jaarverslag
7	De behandeling van de knipperlichten	2019-2021	Bijlage 7: Controle van de knipperlichten, OB van 14/03/2014

U vindt een gedetailleerde beschrijving van de uitgevoerde controles in de bijlagen van dit verslag.

3. VOORBEREIDING EN VERLOOP VAN DE INSPECTIE

De informatie betreffende de voorbereidingen van de inspecties werd via mail aan uw OCMW gestuurd op 8 september 2023.

Bij aanvang van de inspecties waren alle gevraagde stukken beschikbaar. Deze stukken waren van een goede kwaliteit zodat de controle vlot verliep.

De inspecteur heeft de controles in uitstekende werkomstandigheden kunnen uitvoeren. Tevens wenst de inspecteur de goede medewerking van uw personeelsleden te benadrukken. Zij beantwoordden alle gestelde vragen en hebben indien nodig bijkomende informatie verschaft.

4. VASTSTELLINGEN EN AANBEVELINGEN

De opmerkingen en aanbevelingen hieronder zijn een herinnering aan de juiste toepassing van de voorschriften en/of procedures en/of het onderzoek van de subsidievoorwaarden en/of goede praktijken die voor de gecontroleerde materies moeten geïmplementeerd worden.

Wet van 02/04/1965, boekhoudkundige controle

Uit de controle van de boekhouding blijkt dat er een goede opvolging is van de financiële steunen die worden verstrekt in het kader van de Wet van 2 april 1965 en van de toelagen die hiervoor kunnen worden aangevraagd.

Alle dossiers betreffende de gecontroleerde periode 2019-2021 werden afgepunt.

Er werd door de inspectiedienst een overzicht bezorgd van de vastgestelde verschillen bij de uitgaven. Uw OCMW kon de vastgestelde verschillen nakijken, uit dit nazicht blijkt dat er in deze dossiers toelage teveel werd ontvangen door uw OCMW, de teveel ontvangen toelage zal worden teruggevorderd.

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers

Uit de controle van de sociale dossiers blijkt dat er nog verschillende verbeterpunten zijn. We willen uw OCMW dan ook aanmoedigen om aan de slag te gaan met onderstaande verbeterpunten, om zo de werking van uw OCMW te verbeteren.

Bewijsstukken

Aanvraag van rekeninguittreksels van de 3 maanden die aan de aanvraag voorafgaan

Bij het onderzoek van het recht moet rekening worden gehouden met de middelen die op het moment van de aanvraag aanwezig zijn; er is geen wettelijke bepaling om rekening te houden met "vroegere" middelen; daarom kan alleen het uittreksel (lopende rekening/eventueel spaarrekening) van de dag van de aanvraag worden gevraagd en niet van de drie maanden die aan de aanvraag voorafgaan. Het RMI is een recht en het OCMW kan geen waardeoordeel vellen over de uitgaven van de aanvrager in de maanden voorafgaan aan zijn aanvraag.

Sociaal verslag

Onvoldoende sociale verslagen en inhoudelijk te beperkt

Er werd vastgesteld dat er niet steeds voldoende sociale verslagen aanwezig waren in het dossier, de sociale verslagen soms niet werden ondertekend door de maatschappelijk werker en dat alle inhoudelijke elementen niet steeds aanwezig zijn.

Elke beslissing van de Raad voor Maatschappelijk Welzijn (of BCSD) moet voorafgegaan worden door een sociaal verslag. De bijgewerkte situatie van de aanvrager moet worden voorgelegd en eventuele bewijsstukken moeten bij het dossier worden gevoegd.

De volgende elementen moeten minstens worden opgenomen in het sociaal verslag:

- Het onderwerp en de datum van de aanvraag (in het geval van een eerste aanvraag; een "verlenging" van de aanvraag door de begunstigde tijdens een herziening van het dossier is niet van toepassing, aangezien het recht nog steeds bestaat)

- De gegevens in verband met de identiteit: naam en voornaam
- De geboortedatum van de aanvrager
- De nationaliteit
- De verblijfplaats-woonplaats
- de gezinssamenstelling
- De middelen van de aanvrager
- De middelen van de samenwonende(n)
- De elementen in verband met de werkbereidheid
- De eventuele rechten op sociale bijstand
- Informatie in verband met de onderhoudsplichtigen
- Datum waarop het huisbezoek werd afgelegd en kort verslag ervan
- De datum en het resultaat van de raadpleging van de KSZ-stromen
- Een korte voorgeschiedenis van de aanvrager

Deze verslagen moeten gedateerd en ondertekend worden door de maatschappelijk werker met vermelding van zijn naam en moeten eindigen met een voorstel dat duidelijk, becijferd, gestructureerd en precies is.

Wanneer het verslag enkel digitaal wordt voorgesteld, zonder mogelijkheid tot ondertekening dan met het OCMW kunnen aantonen dat het wel degelijk gaat om de gekwalificeerde maatschappelijk werker die belast is met het dossier overeenkomstig artikel 5 van het KB van 11/07/2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie die het sociaal onderzoek heeft uitgevoerd.

Toekenningsvoorwaarden in het sociaal verslag

Het is aangeraden om in het sociaal verslag de toekenningsvoorwaarden van het recht om maatschappelijke integratie duidelijk naar voor te brengen. Om recht te hebben op maatschappelijke integratie moet betrokkene werkbereid zijn. Momenteel is de analyse van de werkbereidheid vaak onvoldoende opgenomen in het sociaal verslag. Wanneer het onduidelijk is of betrokkene voldoet aan de toekenningsvoorwaarden is er geen recht op toelage en zal deze worden teruggevorderd vanaf 01/01/2024.

Recht op maatschappelijke integratie is een individueel recht

Er werd vastgesteld dat er niet steeds een individueel sociaal verslag werd opgemaakt voor de aanvrager. Recht op Maatschappelijke integratie is een individueel recht waarbij elke samenwonende persoon zelf aanspraak kan maken op het recht indien deze aan de wettelijke voorwaarden voldoet, ongeacht de vorm van relatie met de andere persoon. Wanneer er meerdere leden van het gezin recht hebben op maatschappelijke integratie dient voor elke samenwonende persoon een apart sociaal verslag opgemaakt te worden.

Beslissing en kennisgeving van de beslissing

Termijn voor het nemen van een beslissing niet gerespecteerd

Periode van 30 dagen na datum aanvraag voor het nemen van een beslissing werd niet in alle dossiers gerespecteerd. Het OCMW is verplicht om een beslissing te nemen binnen de 30 dagen na ontvangst van de aanvraag. Overeenkomstig artikel 21§6 van de wet van 26/05/2002 mogen er enkel beslissingen tot toekenning, tot herziening van het recht of tot weigering worden genomen binnen de 30 dagen vanaf de datum van de aanvraag.

Billijkheidsmotivering

Bij niet bereidheid tot werken om gezondheids- en/of billijkheidsredenen, die werden aanvaard door de Raad voor Maatschappelijk Welzijn (of BCSD) beveelt de inspectie aan om ze te specificeren in de beslissing en ze mee te delen aan de aanvrager.

Toekenning leefloon met terugwerkende kracht

Er werd vastgesteld dat het OCMW in sommige dossiers een leefloon heeft toegekend met terugwerkende kracht. Gelet op het feit dat een sociaal onderzoek niet in het verleden kan worden gevoerd, kan dit slechts in uitzonderlijke gevallen worden toegepast. In het sociaal verslag dient gemotiveerd te worden waarom er een toekenning van het Recht op Maatschappelijke Integratie voor de datum aanvraag wordt toegestaan. Dergelijke motivatie kon niet worden teruggevonden in het sociaal verslag.

Inhouden leefloon zonder akkoord client

In de kennisgeving is opgenomen dat het teveel ontvangen bedrag zal worden ingehouden op het leefloon van de volgende maand. Dit dient in overleg en met akkoord van de cliënt bekeken te worden wat haalbaar is voor betrokkene.

Beslissing tot weigering

Er werd vastgesteld in een dossier dat het leefloon van betrokkene onterecht werd geweigerd.

Het recht op maatschappelijke integratie moet worden toegekend indien betrokkene voldoet aan de toekenningsvoorwaarden. Er kan niet aanvaard worden dat het leefloon wordt geweigerd voor cliënten die voldoen aan de toekenningsvoorwaarden. Het is aangewezen dat alle weigeringsbeslissingen en stopzettingsbeslissingen intern nagekeken worden op hun juridische correctheid vooraleer deze worden verzonden, het is niet aanvaardbaar dat cliënten onterecht zonder leefloon worden gezet.

Motivering weigeringsbeslissing

Het lezen van de weigeringsbeslissingen heeft aangetoond dat deze kennisgevingen niet altijd volledig of voldoende gemotiveerd waren. De motivering van de weigeringsbeslissing moet inhoudelijk overeenkomen met datgene dat in het sociaal verslag staat en gebaseerd zijn op één of meerdere toekenningsvoorwaarden die niet voldaan zijn. Het is aanbevolen om steeds in de kennisgeving op te nemen aan welke toekenningsvoorwaarde niet werd voldaan.

GPMI:

Er zijn meerdere verbeterpunten vastgesteld wat het GPMI betreft:

- **Sociale balans:** Er werd vastgesteld dat de sociale balans niet steeds aanwezig was in de dossiers. De inspectiedienst moet kunnen vaststellen dat de identificatie van de noden en opportuniteiten voorafgaand aan het GPMI wel degelijk werd uitgevoerd door de maatschappelijk werker en dat de doelstellingen van het GPMI beantwoorden aan deze analyse. Indien die niet zo is, kan de specifieke subsidie GPMI worden teruggevorderd.
- **Duurtijd:** Een GPMI kan toegekend worden voor de duur van het recht op RMI of de periode van het traject. Een GPMI-student kan toegekend worden voor de periode van de studies.
- **Doelstellingen GPMI:** Er werd vastgesteld dat de doelstellingen opgenomen in het GPMI door het OCMW soms te algemeen zijn en niet uitwerkt zijn in concrete

stappen. Het is aangeraden om de vastgelegde doelstellingen te personaliseren en concreet te maken. De uitvoeringsmodaliteiten dienen gedetailleerder te zijn en verduidelijkt te worden met concrete stappen om betrokkene op weg te helpen. Zo is het duidelijk wat er van betrokkene verwacht zal worden en het is ook aangeraden hier termijnen aan vast te maken. Zo is het duidelijk welke stap tegen wanneer moet worden volbracht.

- **Verbintenissen OCMW:** In het GPMI is opgenomen dat het OCMW zal instaan voor het uitbetalen van het leefloon. Deze elementen kunnen niet beschouwd worden als verbintenissen van het OCMW, het betreft hier een wettelijke verplichtingen van het OCMW in het kader van het nagaan van de toekenningsvoorwaarden.
- **Meldingsplicht:** In het GPMI is opgenomen dat betrokkene het OCMW onmiddellijk op de hoogte moet brengen van iedere wijziging in zijn situatie en dient bij verblijf in het buitenland dit vooraf te melden aan het OCMW. Deze voorwaarden betreffen de toekenningsvoorwaarden van het RMI, deze dienen opgenomen te worden in de kennisgeving van het RMI en niet in het GPMI.
- **GPMI-student:** Er werd vastgesteld door de inspectiedienst dat wanneer er een GPMI wordt opgemaakt inzake studies met een voltijds leerplan een aantal inhoudelijke verplichtingen niet steeds worden opgenomen in het contract. (Bv jongere moet bewijs leveren inschrijving studie met voltijds leerplan, rechten laten gelden op studietoelage, school,...) Al deze inhoudelijke verplichtingen kan u nalezen in de omzendbrief punt 2.3.5.2 specifieke voorwaarden voor een GPMI inzake studies met een voltijds leerplan.
- **Bevoegdheidsclausule GPMI-student:** In geval van verhuis van de student blijft het OCMW van Diest bevoegd voor de student.
- **Evaluaties:** Er werd vastgesteld dat de verplichte evaluaties niet steeds aanwezig zijn in het dossier. Het GPMI contract voorziet in een regelmatige evaluatie van het contract, ten minste 3 maal per jaar (ten minste 2 maal per jaar tijdens een 10 persoonlijk treffen). Wanneer er bij een volgende controle onvoldoende evaluaties aanwezig zijn, zal de toelage GPMI worden teruggevorderd.

Verlenging van de verhoogde subsidie GPMI voor meer dan een jaar

Om recht te hebben op de verlenging van de verhoogde subsidie GPMI voor meer dan een jaar dient het OCMW via het sociaal onderzoek te evalueren dat de maatregelen genomen in het GPMI gedurende de periode waarin de het OCMW de eerste toelage genoot onvoldoende geleid hebben naar een doeltreffende integratie van de betrokkene en dat er een meer intensievere en specifieke begeleiding noodzakelijk is. Er dient eveneens een gemotiveerde beslissing van het BCSD aanwezig te zijn.

Recht op Maatschappelijke Integratie, boekhoudkundige controle

Boekhoudkundige controle recht op maatschappelijke integratie

Er werd tijdens de controle vastgesteld dat er globaal genomen een goede opvolging van de subsidiestromen is binnen het OCMW. Het verschil in de netto- uitgaven van de POD MI en het OCMW bedraagt minder dan 1% wat op een goede opvolging wijst.

De behandeling van de knipperlichten

Alle nog opstaande knipperlichten voor de periode 2019-2021 werden nagekeken. Bij een aantal van de gecontroleerde knipperlichten werd er vastgesteld dat er door uw OCMW geen actie ondernomen na ontvangst van het knipperlicht.

Het OCMW moet het dossier herzien binnen de 30 dagen na ontvangst van het knipperlicht. In de eerste plaats moet worden onderzocht of de informatie in het knipperlicht correct is. Indien uit het onderzoek blijkt dat de door het knipperlicht aangeleverde informatie correct is, zal het OCMW een beslissing moeten nemen ten einde de situatie te regulariseren (beslissing tot terugvordering, eventueel aanpassen van de formulieren). Indien de informatie uit het knipperlicht na onderzoek onjuist blijkt te zijn, dient het OCMW de nodige bewijsstukken te bewaren in het dossier. In beide gevallen moet er een feedbackcode betreffende de acties die ondernomen werden doorgegeven worden aan de POD MI via de halfjaarlijkse lijsten of rechtstreeks via de softwaretoepassing van de sociale dienst indien het OCMW reeds over de applicatie van de elektronische knipperlichten beschikt.

Wanneer er geen stappen worden ondernomen, werd de subsidie die gekoppeld is aan het formulier waarop het knipperlicht betrekking heeft teruggevorderd door de POD MI.

5. DEBRIEFING EN ALGEMENE OPMERKINGEN

5.1 Evolutie ten opzichte van eerdere controles

Het OCMW onderneemt naar aanleiding van de aanbevelingen uit de inspecties de nodige actie om de werking te verbeteren of aanpassingen door te voeren. De inspectiedienst wil het OCMW aanmoedigen om actief aan de slag te gaan met de gemaakte opmerkingen, om zo verdere stappen te zetten in de verbetering van de werking van het OCMW.

5.2 Debriefing

Na de controles werd tijd gemaakt om de vaststellingen en aanbevelingen van de verscheidene controles met aantal personeelsleden van het OCMW te bespreken. Tijdens deze debriefing konden de personeelsleden van het OCMW ook bijkomende vragen stellen aan de inspecteur.

6. CONCLUSIES

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de te veel ontvangen toelagen.

De inspecteur stelde geen tekorten vast tijdens de controle.

Te veel ontvangen toelagen

Controle	Periode	Terugvordering	Terugvorderingsprocedure	Terugvorderingsperiode
Wet van 02/04/1965, controle van de medische kosten	Jaren 2019-2021	700,26€	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten

Recht op Maatschappelijke Integratie, controle van de sociale dossiers - GPMI	Jaar 2022	Cf. bijlage nr. 3	Door onze diensten	Op een van de volgende maandelijkse kostenstaten
De behandeling van de knipperlichten	Jaren 2019-2021	Cf. bijlage nr. 7	Door onze diensten	Op maandstaat 12/2023

Mag ik u verzoeken om uw akkoord binnen een termijn van 15 werkdagen volgend op de ontvangst van dit verslag te verzenden naar mi.inspect_office@mi-is.be

Als er geen antwoord volgt binnen de opgelegde termijn wordt dit beschouwd als een aanvaarding van de resultaten van de inspectie. Indien u de conclusies van dit verslag wenst te betwisten, gelieve alle bewijsstukken binnen 15 werkdagen per e-mail aan bovenstaand adres toe te zenden.

Met vriendelijke groeten,

Voor de Voorzitter van de POD Maatschappelijke Integratie:
Het diensthoofd van de inspectiedienst,

Bérengère Steppé